

Основна Школа „Моша Пијаде“
Moša Pijade Általános Iskola

✉: osdeb3@panet.rs

Серво Михаља 32, 26214 Дебељача, Република Србија

☎: (+381 13) 665-448, 665-060

Szervó Mihály 32, 26214 Torontálvásárhely, Szerb Köztársaság

Дел.бр.:

Дана:28.06.2024 год.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ОД I - VIII РАЗРЕДА
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
2024/28. Године

Основна школа „Моша Пијаде“
Дебељача, ул.Серво Михаља бр. 32
Тел. 013/665-447
Фах.013/665-447

Е-mail: osdeb@panet.rs

Директор школе: ВИДРАЧ КРИСТИНА

САДРЖАЈ:

1. УВОД.....	4
2. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШКОЛЕ	5
2.1. ШКОЛСКО ОКРУЖЕЊЕ.....	5
2.2. УСЛОВИ РАДА ШКОЛЕ.....	6
3. ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	8
4. ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНОГ РАДА ШКОЛЕ	11
4.1. РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЕ ТОКОМ ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ.....	11
5. ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА	11
6. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА	15
6.1.ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА	16
6.2.ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	18
6.3.ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ - ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ	22
6.4.ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГЊУЋА УЧЕНИКА	24
6.5.ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ТОКОМ ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ	26
7. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ НАСТАВЕ И СЛОБОДНИХ	26
АКТИВНОСТИ.....	26
7.1. ДОПУНСКА НАСТАВА	26
7.2. ДОДАТНИ РАД.....	27
7.3. СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ	27
7.4. ПРИПРЕМНА НАСТАВА.....	27
7.5. ПРИПРЕМНА НАСТАВА ЗА ПОЛАГАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА.....	28
7.6. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА – ЧОС	28
7.7. ПРОДУЖЕНИ БОРАВАК УЧЕНИКА.....	30
8. ИНДИВИДУАЛНИ ПЛАНОВИ НАСТАВНИКА	31
9. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА	32
9.1. ДЕЧЈИ САВЕЗ.....	32
9.2. ЦРВЕНИ КРСТ.....	32
9.3. УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ	32
10.ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ	33
11. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ.....	34
12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА	35
13.ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ	40
14. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	42
15. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	43
16. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДНИНЕ.....	43
17. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ И ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ.....	44
18. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	45
19.ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈА, ИЗЛЕТА, НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	46
20. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	47
21. ШКОЛСКО РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ	50

22.ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	51
23.ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	52
24. УНАПРЕЂЕЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	53

1. УВОД

Школски програм је документ на основу којег се остварује целокупан образовно - васпитни рад у школи.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно другог законског заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Израда Школског програма Основне школе „Моша Пијаде,, Дебељача, реализована је на основу одредби закона, подзаконских прописа и општих аката школе, а у складу са Развојним планом школе и резултатима самовредновања рада.

Школски програм се доноси на период од четири године али се поједини делови иновирају у току његовог остваривања у виду Анекса школског програма.

Школа објављује школски програм у складу са Законом и општим актом школе.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Планирање образовно – васпитне активности школе реализује се у складу са њеном друштвеном и образовно васпитном функцијом. План и програм и упутство о њиховом остваривању објављени су у **Закону о основама система образовања и васпитања** (“Закон о основама система образовања и васпитања Сл.гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др.закон, 10/2019, 27/2018 – др.закон, 6/2020, 129/2021 и 92/2023))

Према томе полазне основе при изради Годишњег програма рада школе су:

- Закону о основном образовању и васпитању „Сл. гласник Р,, - Просветни гласник ,бр.55/13,101/2017,27/2018),
- Правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник РС,, - Просветни гласник бр. 10/2017)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 6/20)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 6/20)
- Правилнику о плану наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник Р,,- Просветни гласник бр. 6/2007,2/2010,7/2010,3/2011,1/2013,4/2013,11/2016 и 6/2017)

- Правилнику о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања, Сл. гласник РС, - Просветни гласник бр. 5/2008,3/2011,1/2013,5/2016,3/2018)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 6/20)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 8/20)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 6/20)
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. " 10/2024))
- Правилник о допуни Правилника о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у основној школи („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 11/19)
- Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање ("Сл. гласник РС", бр. 11/2024).
- Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Службени гласник РС“, број 30/19)
- Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС- Просветни гласник“, број 3/19)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник“, број 3/19)
- Правилник о изменама и допуни Правилника о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник“, број 3/19)
- Правилник о вредновању квалитета рада установе („Службени гласник РС“, број 20/19)
- Правилник о посебном програму образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 110/2020)

2. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШКОЛЕ

2.1. ШКОЛСКО ОКРУЖЕЊЕ

Школа се налази у Општини Ковачица, у Јужном Банату.

Општина Ковачица је мултинационална средина, као и наше место.

У Дебелачи претежно живе Срби, Мађари, Роми али и припадници осталих народа.

Место броји око 5000 становника са тенденцијом сталног опадања.

Становништво се углавном бави пољопривредом, самосталном занатском производњом и услужним делатностима, а део становништва је запослен у друштвеним фирмама. Велики део становништва је незапослен.

У месту се налази: Месна заједница, Дом здравља, Дом културе и Предшколска установа. Са свим установама школа има добру сарадњу.

Активни су и спортски клубови и ученици наше школе су укључени у њихов рад. То су фудбалски, рукометни, куглашки и карате клуб.

У оквиру Дома културе постоје два фолклорна ансамбла, где је укључен велики број наших ученика.

2.2. УСЛОВИ РАДА ШКОЛЕ

- СТАТУСНИ УСЛОВИ

Основна школа „Моша Пијаде“ у Дебелјачи, организована је као установа. Школа је образовно – васпитна организација у којој ученици стичу основно образовање и васпитање на српском и на мађарском наставном језику.

- ПРОСТОРНИ И МАТЕРИЈАЛНО ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ

Целокупни образовно-васпитни рад одвија се у две непосредно повезане зграде.

Наставне и ваннаставне активности одвијају се у кабинетима и учионицама делимично опремљеним савременим и другим пратећим наставним средствима.

Ученици разредне наставе имају наставу у својим учионицама док ученици у предметној настави прелазе по завршетку часа из кабинета у кабинет

Наша школа има опремљене кабинете за: информатику, географију, ликовну културу, музичку културу, технику и технологију, биологију, хемију и историју.

У скоро свакој учионици постоји лаптоп и пројектор као и приступ интернету, што омогућава наставницима да користе дигиталне уџбенике као и различите друге садржаје како би наставу учинили занимљивијом и у већој мери интерактивном.

Настава физичког и здравственог васпитања изводи се у опремљеној физкултурној сали као и у новој спортској хали. У овој хали се током школске године одржавају и општинска такмичења у тимским спортовима.

У школи постоји и библиотека са фондом од 7650 књига, на српском као и на мађарском језику.

У школи ради и делимично је опремљена кухиња са инвентаром неопходним за дистрибуирање ужине ученицима.

А) Школски простор укупно износи **7679 m²**

намена простора	свега m ²	по ученику m ²	свега
површина школске зграде	3118	4,47	3118
површина спортске хале	1500		1500
површина дворишта	3061	9,48	3061

б) Школска зграда

намена простора	број просторија	укуп. Вел. просторије	По ученику m ²	% у односу на норматив
учионице опште намене	15	825	1,28	102
специјал. учионице	8	440	0,68	102
сала за физичко	1	247	0,38	63
библиотека и читаоница	1	48	0,07	74
просторије за опште потребе и друштвени живот школе		1383	1,68	100
школска кухиња	1	112	0,17	58
управа школе	3	51	0,08	142
стручни сарадници	1	12	0,02	67

в) Најважнија наставна средства

назив	укупно
CD – player	7
музичка мини линија	2
TV пријемник	2
Озвучење	2 звучника 2 микрофона са каблом 2 бежична микрофона, 1 миксета

Рачунарска опрема у настави /администарцији	
Рачунари	10+8
Лаптоп	35+4
Пројектор	15
Интерактивна табла	4
Фото - копир апарат	5

Задатак свих запослених као и ученика је да воде рачуна како би заштитили имовину и околни простор. Посебно треба посветити пажњу естетском уређењу сваке учионице, кабинета, као и очувању постојећих наставних средстава, намештаја и других неопходних средстава за рад ученика и наставника. У том смислу и даље ће се инсистирати на уређењу школе и њене непосредне околине.

- ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ

Настава у школи се организује у две смене. Преподневна смена почиње са радом у 7³⁰ часова и траје до 12³⁵ часова. Поподневна смена почиње са радом у 13⁰⁰ часова и траје до 18⁵⁰ часова. Смењивање ученика виших и нижих разреда врши се недељно.

ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА ТОКОМ ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ

Током ванредних околности временска динамика се усклађује у зависности од препорука надлежних институција.

3. ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Начела израде школског програма

Школски програм утемељен је на начелима:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;

- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

Циљеви образовања и васпитања

Целокупан образовно – васпитни процес у школи усмерен је на остваривање циљева образовања.

Основни циљеви образовања и васпитања су:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;

- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање позитивних људских вредности;
- 13) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНОГ РАДА ШКОЛЕ

Организација васпитно – образовног рада утврђена је Правилником о школском календару.

Правилником утврђује се време остваривања образовно-васпитног рада у току школске године, време и трајање школског распуста ученика у основним школама са седиштем на територији Аутономне покрајине Војводине.

Остали обавезни и факултативни облици образовно-васпитног рада предвиђени наставним планом и програмом за основне школе планирају се годишњим планом рада.

4.1. РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЕ ТОКОМ ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ

Планирање, остваривање, праћење и вредновање наставе је сложен процес, који постаје још сложенији током ванредних околности.

С обзиром на то да најчешће није познато колико ће ванредне околности трајати, потребно је наставу и све њене компоненте прилагодити новонасталој ситуацији и новом начину организације рада школе.

На основу посебног програма, а у складу са просторним и техничким могућностима школа доноси оперативни план за организацију и реализацију образовно – васпитног рада.

Настава у школи организује се на начин који осигурава безбедност и здравље ученика и запослених у складу са препорукама надлежних опргана и институција.

5. ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај.

Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета.

Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција један је од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада.

Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја.

Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Исходи образовања и васпитања

Исходи образовања и васпитања су јасни искази о томе шта се од ученика очекује да зна, разуме и да је способен да покаже, односно уради након завршеног одговарајућег нивоа образовања и васпитања. Исходи образовања и васпитања су основа за планирање, праћење и вредновање образовања и васпитања. Исходи образовања и васпитања представљају способност ученика да: изрази и тумачи идеје, мисли, осећања, чињенице и ставове у усменој и писаној форми; прикупља, анализира, организује и критички процењује информације; користи српски језик, односно језик националне мањине и страни језик у зависности од културног наслеђа и средине, потреба и интересовања; ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини; ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице; зна како да учи; уме да разликује чињенице од интерпретација; примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама; поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије; одговорно и ефикасно управља собом и својим активностима; ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштава и решавању сукоба; покреће и спремно прихвата промене, преузима одговорност и има предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха; остварује идеје, планира и управља пројектима ради постизања циљева који доприносе личној афирмацији и развоју, друштвеној или привредној активности; схвата свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разуме да нису изоловани; има свест о сопственој култури и разноликости култура, уважава значај креативног изражавања идеја, искустава и осећања путем различитих медија, укључујући музику, књижевност, извођачке и визуелне уметности.

Остваривање исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовно-васпитним процесом на свим нивоима образовања и васпитања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

Стандарди образовања и васпитања

Стандарди образовања и васпитања представљају скуп норми на основу којих се врши процена квалитета у систему образовања и васпитања, и то:

- 1) стандарди постигнућа ученика;
- 2) стандарди квалитета рада установе;
- 3) стандарди квалитета уџбеника;
- 4) стандарди компетенција наставника, васпитача и стручних сарадника;
- 5) стандарди компетенција директора.

Кључне компетенције за целоживотно учење

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање. Кључне компетенције за целоживотно учење су:

- 1) комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;
- 2) комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;
- 3) математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резоновање, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);
- 4) дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационах и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;
- 5) учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;

6) друштвене и грађанске компетенције: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;

7) осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;

8) културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима – музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго. Компетенције из става 1. овог члана, осим оквира традиционалних школских предмета, обухватају и ангажују школска знања на припреми ученика да буду конкурентни и функционални у садашњем и будућем образовном и професионалном простору и да компетентно и активно остварују своје грађанске улоге.

Опште међупредметне компетенције

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену. Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и 9 задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања у Републици Србији, су:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учешће у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према окоolini;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;
- 11) дигитална компетенција

Програми обавезних и изборних предмета/програма обухваћени и прецизирани су следећим Правилницима:

- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник РС„ - Просветни гласник 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)
- Правилник о плану наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник Р„- Просветни гласник бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010 - др. правилник, 3/2011 - др. правилник, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017, 12/2018 и 15/2018)
- Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања„Сл. гласник Р„, - Просветни гласник бр. 5/2008,3/2011,1/2013,5/2016,3/2018
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 6/20)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 8/20)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 6/20)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 6/20)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС– Просветни гласник“, број 6/20)

6. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Школски програм садржи обавезни и изборни део, као и остале облике образовно-васпитног рада.

Обавезни део Школског програма садржи наставне предмете и садржаје који су обавезни за све ученике I, II, III, IV, V, VI, VII и VIII разреда.

Изборни део Школског програма обухвата изборне, наставне предмете/програме и садржаје програма по нивоима и врстама образовања од којих ученик обавезно бира један или више наставних предмета према својим склоностима.

Један од обавезних изборних предмета јесте верска настава или грађанско васпитање. Ученик се обавезно опредељује на почетку сваког циклуса за један од ова два изборна предмета.С обзиром да су ученици наше школе припадници различитих вероисповести, школа омогућава избор верске наставе (Православне, Реформатске и Католичке)

У другом циклусу ученици бирају и други страни језик који ће изучавати ид V- VIII разреда.

Школа сходно законским обавезама, у другом циклусу ученицима нуди поред обавезних, изборних наставних предмета, верске наставе и грађанског васпитања, још три слободне наставне активности, од којих ученици бирају једну коју ће изучавати током школске године.

Остали облици образовно - васпитног рада обухватају садржаје којима се задовољавају интереси ученика у складу са могућностима школе.

6.1.ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

ЛИСТА НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ ОД I ДО IV РАЗРЕДА

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ:

1. Српски језик
2. Мађарски језик
3. Српски као нематерњи језик
4. Страни језик
5. Математика
6. Свет око нас
7. Природа и друштво
8. Музичка култура
9. Ликовна култура
10. Дигитални свет
11. Физичко и здравствено васпитање

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРОГРАМИ:

1. Верска настава / Грађанско васпитање

ИЗБОРНИ ФАКУЛТАТИВНИ ПРОГРАМИ:

1. Мађарски језик са елементима националне културе

ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ,ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ

1. Редовна настава
2. Допунска настава
3. Додатни рад

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

1. Час одељењског старешине
2. Слободне активности
3. Екскурзије,(излети, школа у природи,студијско путовање)

ФОНД ЧАСОВА ЗА ПРВИ, ДРУГИ, ТРЕЋИ И ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

А: Обавезни наставни предмети	Недељни фонд часова				Годишњи фонд часова			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Српски језик	5	5	5	5	180	180	180	180
Мађарски језик	5	5	5	5	180	180	180	180
Српски као нематерњи језик	2	2	3	3	72	72	108	108
Страни језик	2	2	2	2	72	72	72	72
Математика	5	5	5	5	180	180	180	180
Свет око нас	2	2	-	-	72	72	0	0
Природа и друштво	-	-	2	2	0	0	72	72
Ликовна култура	1	2	2	2	36	72	72	72
Музичка култура	1	1	1	1	36	36	36	36
Физичко и здравствено васпитање	3	3	3	3	108	108	108	108
Дигитални свет	1	1	1	1	36	36	36	36
Укупно:	20-22*	21-23*	21-24*	21-24*	720-792*	756-828	756-864*	756-864*

Б:Обавезни изборни програми	Недељни фонд часова				Годишњи фонд часова			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Грађанско в./Верска настава	1	1	1	1	36	36	36	36
Укупно:	1	1	1	1	36	36	36	36

Изборни факултативни програм	Недељни фонд часова				Годишњи фонд часова			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Мађарски језик са елементима националне културе	2		2		72		72	

ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21-23	756-864	22-24	792-900	22-25	792-936	22-25	792-900
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Додатни настава	-	-	-	-	-	-	1	36
4.	Настава у природи	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1 – 3 дана годишње		1 - 3 дана годишње		1 - 3 дана годишње		1 - 3 дана годишње	

6.2. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЛИСТА ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ ЗА V, VI, VII и VIII РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ:

1. Српски језик и књижевност
2. Мађарски језик и књижевност
3. Српски језик као нематерњи
4. Енглески језик
5. Ликовна култура
6. Музичка култура
7. Историја
8. Географија
9. Физика
10. Математика
11. Биологија
12. Хемија
13. Техника и технологија
14. Физичко и здравствено васпитање
15. Информатика и рачунарство

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРОГРАМИ:

1. Верска настава / Грађанско васпитање
2. Други страни језик

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

1. Цртање, сликање, вајање
2. Животне вештине
3. Медијска писменост
4. Вредности и врлине као животни компас 1
5. Уметност
6. Предузетништво
7. Вредности и врлине као животни компас 2

ИЗБОРНИ ФАКУЛТАТИВНИ ПРОГРАМ

1. Мађарски језик са елементима националне културе

ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

1. Редовна настава
2. Допунска настава
3. Додатни рад

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

1. Час одељењског старешине/ одељењске заједнице
2. Слободне активности
4. Екскурзије (излети, студијско путовање)

**ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ
ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ/ПРОГРАМИ**

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	28-31*	1008-1116*	29-32*	1044-1152*	31-34*	1116-1224*	31-33*	1054-1122*
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Додатни рад	1	36	1	36	1	36	1	34

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Слободне активности	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	34-68
3.	Екскурзије	1 дан годишње		1 дан годишње		1 дан годишње		2 дана годишње	

ФОНД ЧАСОВА ЗА ПЕТИ, ШЕСТИ, СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД

Табеларни приказ обавезних наставних предмета на српском наставном језику:

А: Обавезни наставни предмети	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
	нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.
Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
Физичко и здравствено васпитање	2	72+54 ¹	2	72+54 ¹	3	108	3	108
Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
Укупно А:	24	918	25	864	26	936	26	884

1. Обавезне физичке активности реализују се у склопу предмета Физичко и здравствено васпитање.

Б: Обавезни изборни предмети/програми	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
Грађанско васпитање / Верска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
Други страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
Укупно Б:	3	108	3	108	3	108	4	136

Табеларни приказ обавезних наставних предмета на мађарском наставном језику:

А: Обавезни наставни предмети	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
Мађарски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
Српски као нематерњи језик	3	108	3	108	3	108	2	68
Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
Физичко и здравствено васпитање	2	72+54	2	72+54	3	108	3	108
Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
Укупно А:	27	1026	27	972	29	1044	28	952

Слободне наставне активности	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
Цртање, сликање, вајање	1	36	1	36				
Животне вештине	1	36	1	36				
Вредности и врлине као животни компас 1	1	36	1	36				
Уметност					1	36	1	36
Предузетништво					1	36	1	34
Вредности и врлине као животни компас 2					1	36	1	34

Од понуђених слободних наставних активности ученик бира један, према својим интересовањима и склоностима.

Изборна - факултативни програм	V – VIII РАЗРЕД	
	нед.	год.
Мађарски језик са елементима националне културе	2	72

6.3. ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ - ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

На основу члана 78. Закона о основама система образовања и васпитања, обавеза школе је да уведе инклузивно образовање и а у складу са тим и индивидуалне образовне планове за децу са специјалним образовним потребама.

Ученици којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, школа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека и доноси индивидуални образовни план.

Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања ученика у редован образовно – васпитни рад и његово осамостаљивање у вршњачком колективу.

За ученике са изузетним способностима, школа обезбеђује израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана којим се врши проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада.

ПЛАН АКТИВНОСТИ

	САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РАДА
1.	Израда плана активности за школску годину	Тим за инклузивно образовање	Почетак школске године
2.	Континуирано праћење напредовање ученика и идентификовање ученика којима је потребна подршка у виду- индивидуализације наставе, ИОП 1, ИОП 2 и ИОП 3 за талентоване ученике.	- одељењске старешине - предметни наставници - стручна служба	Септембар
3.	Израда Индивидуалних образовних планова	Тим за инклузивно образовање-одељењске старешине - предметни наставници - стручна служба - родитељи	Октобар
4.	Усвајање ИОП -а	Педагошки колегијум	Током године
5.	Континуирано праћење напредовања ученика са којима се ради по ИОП -у	- одељењске старешине - предметни наставници - стручна служба	Током године
6.	Евалуација ИОП	- одељењске старешине - предметни наставници - стручна служба	Полугодишње
7.	Израда акционог плана за полагање завршног испита као и плана професионалног усмеравања за ученике који похађају наставу по ИОП - у	Тим за инклузивно образовање	Током другог полугодишта
8.	Евалуација плана инклузивног образовања	Тим за инклузивно образовање	На крају школске године

Сходно Законским одредбама а у складу са потребама ученика, школа континуирано спроводи процес инклузивног образовања. Индивидуални планови ученика за које је неопходно прилагођавање наставних садржаја чине саставни део Школског програма.

6.4. ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

Сврха и принципи оцењивања ученика

Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа ученика, а за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом прилагођених циљева, садржаја и исхода у савладавању индивидуалног образовног плана. Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду и показатељ је квалитета и ефикасности заједничког рада наставника, ученика и школе у целини.

Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах по добијању, са образложењем. Образложење оцене садржи препоруку које активности ученик треба да предузме у даљем раду. Оцењивањем се ученик оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, за постављање личних циљева током процеса учења, развија се систем вредности и обезбеђује се поштовање општих принципа система образовања и васпитања утврђених законом којим се уређују основе система образовања и васпитања

Принципи оцењивања су:

- 1) објективност у оцењивању према утврђеним критеријумима;
- 2) релевантност оцењивања;
- 3) коришћење разноврсних техника и метода оцењивања;
- 4) правичност у оцењивању;
- 5) редовност и благовременост у оцењивању;
- 6) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- 7) уважавање индивидуалних разлика, потреба, узраста, претходних постигнућа ученика и тренутних услова у којима се оцењивање одвија.

Формативно и сумативно оцењивање

Ученик се оцењује из обавезних предмета, изборних програма, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности) са и без модула и владања, у складу са Законом, посебним законом и овим правилником.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру обавезног предмета, изборних програма, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности) са и без модула, као и праћење владања ученика. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, изборних програма, активности са и без модула, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање.

Формативне оцене се по правилу евидентирају у педагошкој документацији наставника и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.

Сумативно оцењивање, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта из обавезног предмета, изборних програма, активности и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем у првом разреду су *описне* и на крају полугодишта, односно школске године исказују се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовање и препорука. Оцене добијене сумативним оцењивањем у осталим разредима су по правилу бројчане.

Оцењивања владања

Приликом оцењивања владања сагледава се понашање ученика у целини.

Владање се оцењује најмање два пута у току полугодишта.

Владање ученика првог разреда основног образовања и васпитања оцењује се описно у току и на крају полугодишта.

Владање ученика од другог до осмог разреда основног образовања и васпитања оцењује се бројчано у току и на крају полугодишта и утиче на општи успех ученика.

На оцену из владања не утичу оцене из обавезног предмета, изборних програма и активности (слободне наставне активности и пројектна настава).

Оцена из владања смањује се због изречене васпитно-дисциплинске мере, а може да се смањи због понашања за које је изречена васпитна мера.

Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају полугодишта када се утврди да ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке након појачаног васпитног рада, оствареног друштвено корисног, односно хуманитарног рада, након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере. Оцењивање ученика је континуирани процес који се усклађује са важећим Правилником о оцењивању ученика.

6.5. ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ТОКОМ ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ

Планирање, остваривање, праћење и вредновање наставе је сложен процес, који постаје још сложенији током ванредних околности.

Нови програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања, потребама и могућностима ученика. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на садржаје. Због свега овога, улога наставника је кључна, јер је он тај који избором и повезивањем садржаја, избором метода учења и активности води ученике ка достизању исхода.

Важан сегмент за реализацију наставе је праћење и вредновање наставе и учења, постигнућа ученика и сопствене праксе, нарочито у измењеним околностима.

Због тога је потребно у току сваког часа пратити ефекте планираних метода, активности, материјала за учење .

7. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ НАСТАВЕ И СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

7.1. ДОПУНСКА НАСТАВА

(1 час недељно)

Допунска настава се организује за све ученике који из објективних разлога у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од наставних предмета. Зависно од утврђених недостатака, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад. Садржаји су идентични прописаном наставном плану и програму. Избор, ширина и дубина обраде, као и дидактичко-методички поступци, у овим облицима рада су, више него обично, под утицајем индивидуалних карактеристика ученика укључених у допунски и припремни рад.

Пре издвајања ученика за допунски рад утврђују се узроци и тешкоће које ученици имају у савлађивању градива. У самом идентификовању ученика за које треба организовати допунски рад учествује школски психолог, предметни наставник, одељењски старешина, родитељ и др.

Допунски рад се организује током целе наставне године, чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Када ученик савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, престаје са допунским радом ван редовне наставе.

7.2. ДОДАТНИ РАД

(1 час недељно)

За додатни рад опредељују се ученици IV, V, VI, VII и VIII разреда који показују посебна интересовања за поједине наставне предмете, односно за проширивање знања из свих или само појединих програмско тематских подручја редовне nastave. Садржаји додатног рада полазе од редовног плана и програма, али се, сходно интересовањима и потребама ученика, проширују, продубљују и допуњују новим садржајима, одређених наука, и као такви важе само за ученике обухваћене овим обликом рада. Самим тим, садржаји додатног рада су индивидуализовани, како у односу на ученика, тако и у односу на наставника.

Програм додатног рада планира се и организује у оквиру недељног распореда часова образовно-васпитног рада.

Додатни рад се организује и изводи током целе наставне године

Планови додатне nastave по наставним предметима налазе се у саставу Годишњег плана рада

7.3. СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

(1 час недељно)

Слободне активности представљају ваннаставни облик рада школе.

Непосредан васпитно-образовни циљ ученичких слободних активности јесте да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану.

Задаци слободних активности су:

- проширење и продубљивање као и стицање нових знања и умења, а према интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности и интересовања и подстицање професионалног развоја;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације, као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој живе и раде.

У оквиру слободних активности школа нуди ученицима интересантне садржје из различитих наставних предмета али и активности које нису директно везане за наставу а могу да остваре потребе ученика. Рад у овим секцијама се одвија према плановима слободних активности.

Сходно интересовањима ученика школа нуди слободне активности, које је могуће проширити и допунити уколико се укаже као потребно.

7.4. ПРИПРЕМНА НАСТАВА

Припремна настава се организује за ученике који су упућени на поправни или разредни испит из појединачних предмета ради лакшег савладавања наставног градива. Припремна настава се организује пре почетка испитног рока ,током јуна и августа.

7.5. ПРИПРЕМНА НАСТАВА ЗА ПОЛАГАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Припремна настава се организује за ученике завршног разреда, из предмета математика и матерњи језик, као и предмета које ученици могу да бирају на завршном испиту (историја географија, биологија, физика и хемија) у циљу припреме ученика за полагање завршног испита. Припремни рад се организује током другог полугодишта а интензивније у месецу мају и јуну.

7.6. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА – ЧОС

Одељењски старешина је индивидуални стручни орган, који руководи радом у одељењу са наглашеном организацијом, административном и педагошком улогом.

Све своје функције одељенски старешина остварује јединствено координирајући рад и сарадњу свих ученика и чинилаца васпитног рада у једном одељењу.

Одељенски старешина је непосредни педагошки организатор рада у одељењу.

Циљеви и задаци одељенског старешине су да у условима остваривања плана и програма на нивоу разреда, подстиче и прати организовање индивидуалних активности сваког ученика, да доприноси остваривању синтезе васпитних утицаја и ученичког искуства у целокупном развоју личности ученика.

На часовима одељенског старешине неопходно је обрадити садржаје који нису обухваћени програмским садржајима обавезних, изборних предмета и осталих организационих форми рада на нивоу школе.

Области које би требало обухватити су следеће:

- упознавање ученика са кућним редом школе и њиховим радним обавезама
- лични и социјални развој ученика
- стварање позитивне социјалне климе у разреду
- поштовање личности ученика
- неговање хуманих односа међу половима
- превенција сваке врсте насиља, злостављања и занемаривања ученика
- интервенција приликом појаве насиља
- формирање позитивног односа према раду
- систематско здравствено просвећивање
- сагледавање социјалних и породичних прилика ученика

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ ОД I ДО IV РАЗРЕДА

Облик образовно васпитног рада	Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Час одељењског старешине	I	1	36
	II	1	36
	III	1	36
	IV	1	36

*ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ/ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
ОД V ДО VIII РАЗРЕДА*

Облик образовно васпитног рада	Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Час одељењског старешине/одељењске заједнице	V	1	36
	VI	1	36
	VII	1	36
	VIII	1	34

Рад одељењског старешине обухвата следеће организационе послове:

- * планирање и програмирање;
- * руковођење радом одељењског већа;
- * координирање рада и васпитни утицај свих учесника и чинилаца васпитања ученика;
- * формирање одељења и рад на развијању колективизма;
- * пружање помоћи ученицима у различитим облицима интересног организовања и самоорганизовања;
- * успостављање сарадње са родитељима, стручним сарадницима, стручним органима, управом школе, специјалистичким службама и сл.;
- * организовање појачаног васпитног рада са ученицима који имају проблема у понашању,
- * организација послова за унапређивање, анализирање и вредновање квалитета и ефеката образовно-васпитног рада у одељењу.

Одељењски старешина самостално или у сарадњи са другим чиниоцима васпитно-образовног рада сачињава следеће програме рада у одељењу:

- Програм рада одељењског већа;
- Програм рада одељењског старешине;
- Програм рада са родитељима

Рад одељењског старешине обухвата:

- Рад са ученицима

У раду са ученицима, одељењски старешина своју улогу васпитача остварује подстицањем индивидуалног развоја ученика и унапређењем одељењског колектива. Циљ и задаци одељењског старешине са одељењском заједницом је да у условима остваривања плана и програма на нивоу разреда, подстиче и прати организовање индивидуалних активности сваког ученика, да доприноси остваривању синтезе васпитних утицаја и ученичког искуства у укупном, а посебно у моралном развоју личности ученика.

- Рад у оквиру одељењских већа, са наставницима и сарадницима

У сарадњи са стручним сарадницима, одељењски старешина настоји да од одељењског већа формира стручни тим, који ће успешно остварити план и програм и објединити васпитне утицаје. Највећу пажњу одељењски старешина посвећује квалитету наставе а у васпитном раду остварује увид у рад наставника и синхронизује њихово деловање у погледу поштовања основног програма рада са одељењским заједницама и реализације оперативног плана, поштовања норми понашања у погледу радне атмосфере и рада на формирању радних навика, неговање културе понашања и остваривање односа сарадње са ученицима. Одељењски старешина сарађује са стручним сарадницима у школи на основу програма стручног сарадника, а такође и са осталим стручним институцијама, као и са свим стручним органима у школи и са директором.

- Програм рада са родитељима

У складу са специфичностима састава одељења, одељењски старешина разрађује програм педагошког образовања родитеља уважавајући захтеве наставе и других програма датих планом рада школе.

У сарадњи са родитељима спроводи појачани васпитни рад са ученицима који имају проблема у понашању.

За ученике са којима је неопходна додатна подршка, уз сагласност и сарадњу родитеља учествује у изради Индивидуалног образовног плана образовања.

7.7. ПРОДУЖЕНИ БОРАВАК УЧЕНИКА

Савремени начин живота све већем броју родитеља намеће потребу збрињавања детета млађег школског узраста који након редовне наставе одлазе кући и без надзора проводи време до доласка родитеља. Продужени дневни рад након или пре редовне наставе, један је од модела којим се могу квалитетно и конструктивно решити проблеми запослених родитеља и перманентно иновирати ваннаставне активности.

ЦИЉ РАДА И ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ - у оквиру продуженог боравка

План рада се заснива на самосталном раду ученика и активностима у слободном времену кроз:

- а) Помоћ у учењу, изради домаћих задатака
- б) Занимања из области ликовне, културне, информатичке и спортско-рекреативне активности
- в) Излети и посете
- г) Исхрана у школској кухињи-бонтон исхране, правилна исхрана итд.
- д) Заједничке игре, друштвене игре

Образовно – васпитни задаци:

- подизање нивоа опште заштите и бриге о ученицима млађих разреда
- подизање нивоа опште културе ученика;
- већи степен вертикалне и хоризонталне повезаности градива које се реализује на часовима редовне наставе кроз тематско-радионичарско планирање активности;
- подршка у целовитом развоју деце, унапређивању социјално-емоционалног развоја ученика;
- праћење успеха и напредовању ученика у наставним активностима;
- индивидуални и групни рад са ученицима у процесу стицања знања;
- идентификовање ученика којима је потребан корективни рад и допунска настава у циљу постизања бољих резултата;
- рад са даровитим ученицима и додатном ангажовању у њиховом раду;
- праћење и проучавање интересовања ученика и њиховом укључивању у рад различитих радионица;
- развијање радних навика код ученика;
- пружање базичних знања и вештина, њиховом повезивању са реалним животом, као и њиховој примени у свакодневном животу;

- увођење ученика у методе и технике учења;
- развијање и неговање другарства, пријатељства и толеранције
- подстицање индивидуалне одговорности ученика; - усвајању вредности заједничког живота;
- усвајање и прихватање позитивних и сузбијању негативних облика понашања;
- развијање међусобног поштовања, поверења, искрености, уважавању личности, једнакости и отворене комуникације;
- развијање комуникативне способности и конструктивног разрешавања сукоба са вршњацима и одраслима;
- подстицање социјализације, разумевања и прихватања међусобних разлика

Циљеви програма рада и организације слободног времена у продуженом боравку

- омогућити детету боравак испуњен различитим садржајима које ће повољно утицати на развој целокупне личности, индивидуалних и јединствених потенцијала,
- омогућити развој детета као социјалног бића,
- припремити дете за даље образовање и перманентно учење.

Специфични циљеви

- потпун и хармоничан развој детета,
- важност истицања индивидуалних различитости,
- корелација учења и слободног времена,
- иновативнији и флексибилнији приступ учењу,
- оспособљавање ученика за самостално учење,
- подстицање мотивације за учењем,
- партнерство у образовању,
- улога технологија у образовању,
- брига о деци са посебним потребама,
- темељна улога образовања у раном детињству,
- олакшавање преласка из млађих у старије разреде основног образовања,
- перманентно образовање.

У продуженом боравку је планиран рад са 6 часова дневно непосредног рада са децом, односно 30 часова недељно на бази 36 недеља.

8. ИНДИВИДУАЛНИ ПЛАНОВИ НАСТАВНИКА

Наставници и стручни сарадници припремају своје индивидуалне – оперативне планове рада за поједине наставне области и одређене видове ваннаставних активности, на основу Правилника о наставном плану и програму за основну школу и задужења у оквиру 40- то часовне радне недеље.

Индивидуални планови и програми наставника обухватају следеће видове наставе и ваннаставних активности:

1. Глобални(годишњи) наставни планови, са предвиђеним стандардима и образовања и исходима наставе и учења
2. Оперативни наставни планови – обавезних, изборних и факултативних предмета/програма
3. План допунске наставе

4. План додатне наставе
5. План слободних активности
6. План рада одељењског старешине

Индивидуални попланови по наставним предметима су саставни део Школског програма и чине његов саставни део у виду прилога.

9. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

9.1. ДЕЧЈИ САВЕЗ

Дечији савез је васпитна, друштвена, добровољна и независна организација која ће у свом раду радити на следећим задацима:

- подстицати развој индивидуалних способности деце;
- омогућити деци да на занимљив начин проведу део свог слободног времена;
- доприносити социјализацији постојећих потреба деце као и развијању нових.

Циљеви рада Дечјег савеза:

- дружење деце на игранкама, смотрема, такмичењима;
- игра као најважнија дечја активност;
- упознавање кроз различите активности као што су: културне, историјске и уметничке.

9.2. ЦРВЕНИ КРСТ

Чланови подмлатка Црвеног крста су сви ученици у школи. Они чине организацију која реализује хуманитарне циљеве и задатке из области социјалне и здравствене заштите.

Подмладак Црвеног крста има следеће задатке у свом раду:

- неговање другарства и пријатељства;
- развијање здравствене културе ученика;
- развијање потребе за друштвено - хуманитарним радом;
- сарадња са општинским Црвеним крстом
- учешће у естетском уређењу школе.

Планиране активности:

- организовање хуманитарних акција – прикупљања школског прибора, одеће, ...
- радионице у циљу развијања свести о хуманости – израда плаката
- обележавање недеље Црвеног крста - учешће у такмичењу „ Шта знаш о здрављу„
- учешће на ликовним конкурсима на тему Црвеног крста „ Крв живот значи„

9.3. УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ

Делокруг Тачког парламента одређен је Законом о основама система образовања и васпитања.

Ученички парламент има следеће надлежности:

- Даје мишљење и предлоге стручним органима, школском одбору, Савету родитеља и директору о правилима понашања у школи, Годишњем програму рада, Школском развојном плану, слободним и ваннаставним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње;
- Разматра односе и сарадњу ученика и наставника и запослених у школи;
- Обавештава ученике о питањима од посебног значаја за њихово школовање.

Ученички парламент припада ваннаставним активностима у школи. Битно доприноси побољшању међуљудских односа на релацијама ученик-ученик, ученик-наставник, школа-окружење.

Састављен је од представника ученика седмих и осмих разреда. Бави се корисним темама из више области, даје задужења ученицима, који на тај начин преузимају одговорну и активну улогу у школи.

10. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

Културна и јавна делатност школе представљају манифестацију целокупног васпитно-образовног рада који се остварује у школи. Школа је значајан фактор културне трансмисије у којој долази до узајамног деловања друштвене средине и школе. То се остварује кроз програм сарадње са организацијама, институцијама културе (музеји, галерије, позоришта, домови културе, спортска друштва и др.) и родитељима.

Културне активности обухватају: прославу дана школе, почетка и краја школске године и завршетка основношколског образовања и васпитања, прославе школских и државних празника, приредбе, представе, изложбе, концерте, такмичења и смотре, посете установама културе, заједничке активности школе и јединице локалне самоуправе и друге активности које доприносе проширењу утицаја школе на васпитање ученика и културном развоју окружења школе.

Прославе школских и државних празника, почетка и краја школске године и завршетка основношколског образовања и васпитања за ученике организују се у школи или у договору са јединицом локалне самоуправе у установама културе

КУЛТУРНЕ И ДРУГЕ АКТИВНОСТИ		
АКТИВНОСТИ	МЕСТО	НОСИОЦИ
Приредба поводом свечаног пријема првака	Школа	Учитељи
Посета Сајму књига	Београд	Школа
Обележавање дана просветних радника	Школа	Школа
Посета ликовних изложби	Београд, Панчево	Наставник ликовне културе
Обележавање дана Светог Саве са пригодним програмом	Школа	Одељењске старешине: II, IV, VI VIII разреда
Књижевно поподне	Школа	наставници српског и мађарског језика
Посета позоришним представама	Дом културе	Школа
Учешће на Дебељачком карневалу	Школа	Месна заједница
Заједничке манифестације у сарадњи са школама из општине и окружења	Школа	Школа сарадник
Манифестације у сарадњи са школама из Мађарске републике – (размена посета, заједнички пројекти и екскурзије, учешће на такмичењима)	Република Мађарска	Школа
Завршна школска приредба	Дом културе	Одељењске старешине: I, III, V, VII разреда
Завршна свечаност осмих разреда	Школа	одељењске старешине осмих разреда

11. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције, школа у оквиру школског програма, реализује и програм школског спорта, којим су обухваћени сви ученици.

Недеља школског спорта обухвата такмичења свих ученика у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима ученика.

У складу са потребама ученика и могућностима школе планирају се следеће активности:

	АКТИВНОСТИ	учесници	време	носиоци
1.	Јесењи крос	Ученици од I - VIII	октобар	Наставници физичког васпитања, учитељи
2.	Турнир у фудбалу	Ученици од V - VIII		
3.	Турнир у одбојци	Ученици од VII - VIII		
4.	Игре без граница	Ученици од I - VI		
5.	Крос РТС-а	Ученици од I - VIII		Наставници физичког васпитања, учитељи
6.	Турнири у фудбалу, одбојци рукомету, и кошарци	Ученици од V – VIII	мај	

12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

НАСИЉЕ

Насиље је појам који обухвата различите врсте и облике насилног понашања, злостављања, занемаривања, злоупотребе и искоришћавања. Насиље може бити у оквиру вршњачких односа, као и односа одрасли – деца.

НАСИЉЕ се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства ученика.

Насиље може имати различите форме:

Физичко насиље се односи на понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика.

Примери физичког насиља су: ударање, шутирање, гурање, шамарање, чупање, дављење, гађање, напад оружјем, тровање, ускраћивање хране и сна и сл.

Емоционално-психолошко насиље односи се на оно понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства ученика. Односи се и на ситуације у којима се пропушта обезбеђивање прикладне и подржавајуће средине за здрав емоционални и социјални развој у складу са потенцијалима ученика.

У ово насиље спада: омаловажавање, етикетирање, игнорисање, вређање, уцењивање, називање погрдним именима, оговарање, подсмевање, неприхватање, изнуђивање, претња, застрашивање, и сл

Социјално насиље представља искључивање из групе и дискриминацију.

Односи се на следеће облике понашања: одвајање ученика од других на основу различитости, довођење у позицију неравноправности и неједнакости, изолацију, игнорисање и неприхватање по било ком основу.

Сексуално насиље и злоупотреба ученика подразумева њихово укључивање у сексуалну активност коју она не схватају у потпуности, за коју нису развојно дорасла и која има за циљ да пружи уживање или задовољи потребе друге особе.

Сексуалним насиљем сматра се:

- сексуално узнемиравање-ласцивно коментарисање, етикетирање, ширење прича, додиривање, упућивање порука, фотографисање, телефонски позиви и сл.
- навођење или приморавање ученика на учешће у сексуалним активностима, било да се ради о контактним (сексуални однос, сексуално додиривање и сл.) или неконтактним активностима (излагање погледу, егзибиционизам и сл.)
- коришћење ученика за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Развој савремених комуникационих технологија доводи до појаве **електронског насиља**. То је насиље коришћењем информационих технологија: поруке послате електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта, четовањем, укључивањем у форуме и сл.

Полазећи од става да се **СВАКО НАСИЉЕ НАД УЧЕНИЦИМА МОЖЕ СПРЕЧИТИ**, важно је да наша школа креира климу у којој се:

- УЧИ, РАЗВИЈА И НЕГУЈЕ КУЛТУРА ПОНАШАЊА И УВАЖАВАЊА ЛИЧНОСТИ
- НЕ ТОЛЕРИШЕ НАСИЉЕ И НЕ ЋУТИ СЕ О ЊЕМУ
- РАЗВИЈА ОДГОВОРНОСТ СВИХ
- ОБАВЕЗУЈЕ НА ПОСТУПАЊЕ СВИХ КОЈИ ИМАЈУ САЗНАЊЕ О НАСИЉУ.

ДИСКРИМИНАЦИЈА

Превенција дискриминације, вређања угледа, части или достојанства личности јесу мере и активности које предузима установа да се предупреди сваки облик дискриминаторног понашања, понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности у било ком од односа, као и да се подигне свест свих у установи о негативним последицама таквог понашања на лица, групу лица, односно установу. Превентивним мерама и активностима у установи ствара се сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, развија позитиван систем вредности.

Циљеви превенције дискриминације, вређања угледа, части и достојанства личности

Превентивним активностима се:

- 1) подиже се ниво свести и осетљивости свих у установи – нулта толеранција на све облике дискриминације и дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности;
- 2) остварује се пуна посвећеност установе и свих њених органа и тела у препознавању, спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности;

3) сви носиоци обавеза заштите од дискриминације у установи и ван ње, сагласно закону, поступају хитно, ефикасно и координисано у спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања

КРИЗНИ ДОГАЂАЈИ

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају.

Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Министарство просвете Републике Србије је објавило **Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно – васпитним установама**, којим је прецизирана улога свих који су укључени у живот и рад школе.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Стварање и неговање климе толеранције и уважавања
- Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања
- Дефинисање поступака и процедура за заштиту од насиља
- Информисање свих укључених у рад школе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља
- Спровођење поступака реаговања у ситуацијама насиља
- Успостављање система ефикасне заштите
- Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља
- Саветодавни рад са ученицима са циљем ублажавања последица насиља

ЗАДАЦИ

- Повећање осетљивости колектива школе и ученика о проблему вршњачког насиља
- Едукација о проблемима насиља
- Уочавање и међусобно информисање о случајевима вршњачког насиља у школи
- Комуникација са надлежним службама (Центар за социјални рад, СУП, Здравствени центар, психолози др.)

САДРЖАЈ	ДИНАМИКА	НОСИОЦИ	КРИТЕРИЈУМ
Упознавање свих актера школе са Програмом рада Тима за заштиту од дискриминације насиља, злостављања и занемаривања	почетак школске године.	- чланови тима	Сви наставници су упознати са Програмом рада Тима
Упознавање свих актера школе са Програмом спречавања дискриминације и насиља	почетак школске године.	- чланови тима	80% ученика и родитеља је упознато са

			програмом
Превентивне активности			
Правила понашања у установи за – запослене, ученике и родитеље	почетак школске године.	- чланови тима - радници школе - ученици	Правила понашања свих актера у школи су истакнута на видљивом месту и сви су упознати са њима
Организовање дежурства наставника и помоћно-техничког особља	почетак школске године.	- директор	Наставници и помоћно особље дежура по распореду дежурства
Упознавање ученика са Конвенцијом о правима детета УН	септембар-октобар	- одељењске старешине	80% ученика је упознато са Конвенцијом о правима детета
Израда одељенских правила	септембар-октобар	наставници ученици	Свако одељење има своја одељењска правила представљена на пану и на видном месту у учионици.
Обележавање Дана борбе против трговине људима. (Организовање радионица, тематско уређење панова)	октобар	одељењске старешине наставник ликовне културе ученици виших разреда чланови Ученичког парламента	Ученички парламент је израдио пано на ову тему. 80% Ученика виших разреда су путем радионица упознати са овом темом
Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља - радионице	током школске године	педагог психолог одељењске старешине	Организоване радионице за ученике виших разреда
Радионице и предавања на тему толеранције, асертивне комуникације и дискриминације,	новембар	одељењске старешине психолог/педагог	Организоване радионице за ученике виших разреда
Организовање трибине за ученике-интернет и злоупотребе интернета (предавање, разговор, гледање филма)	фебруар	наставници, ученици чланови Ученичког парламента	80% ученика је присуствовало трибинама
Стручно усавршавање запослених	током школске	наставници	50% наставника је

преко Националне платформе „Чувам те“ и других видова стручног усавршавања	године		завршило бар једну обуку
Информисање и едукација путем националне платформе за превенцију насиља у школама „Чувам те“.	током школске године	Наставници Ученици Родитељи	80% наставника, 60% родитеља и 40% ученика је информисано и едуковано путем вебинара на платформи
Обавештавање родитеља о активностима које се спроводе у школи у вези спречавања насиља	током школске године	одељењске старешине	80% наставника је информисано на родитељским састанцима
Укључивање родитеља у планирање, организовање и реализацију превентивних активности	- Током школске године	Одељењске старешине и родитељи	Годишње се најмање једна активност организује са родитељима у циљу превенције
Остваривање сарадње са МУП –ом Едукативне радионице	током школске године	директор стручна служба	70% је присуствовало предавањима
Присуство састанцима које организују просветни саветници	током школске године	чланови тима	Поједини чланови Тима су присуствовали свим састанцима
Израда паноа, ликовних и литерарних радова са темама толеранције и ненасиља	током школске године	наставници језика, ликовне културе ученици	Постављени панои на видном месту у школи
Учешће у хуманитарним акцијама	током школске године	-наставници и ученици	Током године организована бар једна хуманитарна акција
Организовање ваннаставних активности –Покажи шта знаш, Дан шале,.....	март – април	Ученички парламент	70% ученика је учествовало у бар једној активности
Организовање фер – плау турнира (између две ветре, кошарка одбојка, шах, куглање)	два пута годишње	наставници физичког васпитања	70% ученика је укључено у турнире
Повезивање свих кључних носилаца у превенцији насиља (Савет родитеља, Школски одбор, Ученички парламент, Наставничко веће)	током школске године	родитељи чланови школског одбора, Ученички парламент, Наставничко веће	Сви кључни носиоци су укључени у превенцију насиља.

Интервентне активности				
Спровођење интервентних активности у случајевима дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања – у складу са Протоколом	током школске године	- чланови тима - одељењске старешине	Чланови Тима, одељењске старешине у сваком случају насиља поступају по Протоколу	
Појачан васпитни рад са ученицима	током школске године	-одељењски старешина - педагог/психолог	Сви ученици код којих постоји потреба су укључени у појачани васпитни рад	
Редовни контакт са родитељима ученика починиоца насиља или ученика који трпе насиље и њихово укључивање у заједничко решавање проблема	током школске године	Одељењске старешине и педагог	Сви родитељи ученика који врше или трпе насиље су укључени у решавање ситуације/проблема	
Вођење евиденције о случајевима насиља	током школске године	-одељењски старешина - педагог/психолог	-За све ученике који показују неке облике проблематичног понашања води се евиденција	

13. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Професионална оријентација ученика заснива се на што објективнијој процени могућности сваког појединца, на прикупљању информација о појединим занимањима и усмеравање ученика за избор занимања на основу његових способности и интересовања.

У оквиру професионалне оријентације основна школа остварује следеће задатке:

- усмерава и оспособљава ученика за доношење реалне одлуке у вези са избором занимања;
- развијање правилног односа према раду;
- упознавање са постојећим професијама;
- упознавање, праћење и подстицај индивидуалних способности и особина личности ученика, везаних за одређене професије.
- упознавање са средњим школама у окружењу

Школски тим за професионалну оријентацију чине: одељењске старешине VII и VIII разреда, наставници информатике и рачунарства и стручни сарадници

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Формирање тима за професионалну оријентацију и израда плана рада	Директор, стручни сарадници одељењске старешине 7. и 8. разреда	Август-септембар
Реализација радионица ПО на основу пет модула: - Самоспознаја - Информације о занимањима и каријери - Пuteви образовања и мрежа школа - Реални сусрети са светом занимања - Одлука о избору занимања	Одељењске старешине 7. и 8. разреда ,стручни сарадници	Током школске године
Тестирање професионалних интересовања и анализа резултата	Стручни сарадници	Март-април
Саветодавни разговори са ученицима осмог разреда и њиховим родитељима везаних за даље школовање	Одељењски старешина 8. разреда и стручни сарадници	Током школске године
- Представљање средњих школа ученицима 7 и 8. разреда (у зависности од интересовања ученика)	Представници средњих школа	Током школске године
- Организовање посета средњим школама и размена искустава са средњошколцима	Одељењске старешине 7. и 8. разреда	Мај
Израда паноа са едукативним материјалом везаним за избор занимања – школе	Одељењски старешина 8. разреда и стручни сарадници	Април-мај
Израда извештаја о раду Тима	Одељењске старешине 7. и 8. разреда	Август

14. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ здравственог васпитања јесте да ученици овладају основним знањима, вештинама, ставовима и вредностима у области здравства кроз учење засновано на искуству.

Задаци наставе здравственог васпитања су:

1. развијање здраве личности, одговорне према свом здрављу;
2. стварање позитивног односа и мотивације за здрав начин живљења;
3. васпитање ученика за рад и живот у здравој средини;
4. подстицање сазнања о себи, свом телу и сопственим способностима;
5. развијање навика код ученика за очување и неговање окружења;
6. стицање одговорности за сопствено понашање ...

Садржаји програма:

1. Заштита и унапређење животне средине
2. Пубертет
3. Исхрана
4. Ментално здравље
5. Култура живљења и људске потребе
6. Болести зависности

Начин остваривања програма: Предложене теме школа реализује кроз редовну наставу, ЧОС, додатни рад, слободне активности као и у сарадњи са осталим институцијама, пре свега здравственим.

План рада здравственог васпитања

	Задаци	Носиоци	учесници
1.	Разговори на теме које се односе на превенцију и заштиту здравља - ЧОС	Одељ старешине	I – VIII
2.	Предавање на тему – Хигијена и здравље	Предавачи из Завода за јавно здравље	V – VIII
3.	Радионице на тему заштите менталног здравља	Одељ старешине, психолог, педагог	I – VIII
4.	Предавање – Здрави зуби	Стоматолог дома здравља	I – IV
5.	Предавање о СИДИ	Предавачи у сарадњи са Црвеним крстом	VII- VIII
6.	Предавање на тему – Болести зависности	Предавачи из Завода за јавно здравље	VI- VII
7.	Предавање на тему – Пубертет и разлика међу половима	Предавачи из Завода за јавно здравље	V- VIII
8.	Систематски лекарски прегледи ученика	Лекари дома здравља	I – VIII
9.	Систематски стоматолошки прегледи ученика	Стоматолог дома здравља	I – VIII

15. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Школа у сарадњи са надлежним установама брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група. У циљу сагледавања постојеће ситуације и организовања помоћи деци из осетљивих друштвених група, школа планира следеће активности:

	Задаци	Носиоци
1.	Прикупљање података о социјалном положају ученика	Одељенске старешине Стручни сарадници
2.	Пружање помоћи ученицима из социјално угрожених породица (бесплатна ужина, школски прибор,...)	Школа
3.	Организовање хуманитарних акција прикупљања одеће, обуће, школског прибора,...	Школа
4.	Праћење прилагођавања ученика у хранитељским породицама	Центар за социјални рад Одељењске старешине Стручни сарадници
5.	Учешће у пројектима који се односе на помоћ деци из осетљивих група	Школа

16. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДНИНЕ

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса.

Такође је значајно и упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине - локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине у складу са Законом.

	Активности	Учесници	Носиоци
1.	Едукативне радионице на тему заштите животне средине	Ученици од I до VIII	Наставници биологије, учитељи
2.	Прикупљање секундарних сировина за рециклажу	Ученици од I до VIII	Наставници биологије, учитељи
3.	Ликовне радионе радионице за израду уметничких дела од рециклираних материјала	Ученици од V до VIII	Наставник ликовне културе

4.	Акције уређења школског простора, дворишта и околине	Ученици од I до VIII	Наставници биологије, учитељи
5.	Учешће на конкурсима „За чистије и зеленије школе у Војводини,“	Ученици од I до VIII	Наставници биологије, ликовне културе, језика, учитељи
6.	Обележавање важнијих датума из еколошког календара <ul style="list-style-type: none"> - септембар – очистимо свет - новембар – светски дан чистог ваздуха - јануар – светски дан образовања о заштити животне средине - март – сат за нашу планету - април – дан планете земље - мај – европски дан паркова - јун – светски дан заштите животне средине 	Ученици од I до VIII	Наставници биологије, ликовне културе, језика, учитељи
7.	Сарадња са невладиним организацијама и удружењима грађана који се баве заштитом животне средине, и укључивање у њихове активности	Ученици од I до VIII	Наставници биологије, учитељи, одељењске старешине

17. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ И ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

Школа као васпитно образовна установа чини део локалне заједнице и од значаја је да као таква остварује потребе локалне заједнице као и да користи постојеће ресурсе у њој. Школа сваке године остварује сарадњу са појединим институцијама у локалној заједници.

Активности које се планирају у сарадњи са локалном самоуправом

Институције	Облици сарадње
Месна заједница	- заједничке акције на уређењу школског окружења - организација карневала
Дом културе	- укључивање ученика у рад фолклора - посета биоскопским представама - организовање школских приредби

Основне и средње школе у општини и окружењу	<ul style="list-style-type: none"> - размена информација - учешће у заједничким пројектима, у циљу сарадње ученика и наставника - промоције средњих школа у оквиру професионалне оријентације
Сарадња са школама из Мађарске републике	<ul style="list-style-type: none"> - размена посета - заједнички пројекти - учешће на такмичењима
Национални савет мађарске националне мањине	<ul style="list-style-type: none"> - подела пакетића ђацима првацима - организовање излета, екскурзија, заједнички пројекти...
Верске заједнице	<ul style="list-style-type: none"> - организовање посета другим верским заједницама - обележавање дана Светог Саве
Спортски клубови	<ul style="list-style-type: none"> - укључивање ученика у рад спортских клубова - сарадња са клубовима ученика - организовање спортских такмичења у кругу школе
Дом здравља	<ul style="list-style-type: none"> - редовни систематски лекарски прегледи - стоматолошки прегледи - превентива предавања лекара
Црвени крст	<ul style="list-style-type: none"> - учешће у организацији добровољног давања крви - организовање предавања - учешће у квизу „Шта знаш о здрављу?„
Центар за социјални рад Ковачица	<ul style="list-style-type: none"> - сарадња у циљу пружања помоћи социјално угроженим ученицима - сарадња по питању деце на породичном смештају у хранитељским породицама
Невладине организације и удружења грађана	<ul style="list-style-type: none"> - сарадња и укључивање у њихове активности
Локални медији	<ul style="list-style-type: none"> - извештавање о актуелним дешавањима у школи - промовисање талентованих ученика

18. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Сарадња с родитељима се остварује кроз индивидуалне разговоре, родитељске састанке, предавања и Савет родитеља. Са родитељима сарађују сви запослени који су укључени у образовно – васпитни рад (одељењске старешине, наставници, школски психолог, секретар и директор.

САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА			
САДРЖАЈ РАДА	ОБЛИК	ВРЕМЕ	НОСИОЦИ
Информисати родитеље о резултатима учења, понашања, ваннаставним и ваншколским активностима	рад по одељењима I-VIII разреда	у току целе школске године	Разредне старешине

Информација родитеља о условима живота у породици школе и друштвеној средини	Међусобни разговори	у току целе школске године	Разредне старешине и стручни сарадници
Хигијена и здравље	Предавање	октобар	Стручни предавачи
Образовање родитеља за успешније остваривање васпитне улоге породице	Предавање	у току целе школске године	Разредне старешине и стручни сарадници
Болести зависности	Предавање	фебруар	Стручни предавачи
Сарадња у реализацији програма професионалне оријентације и уписа ученика у први разред средње школе	Предавања и договори	април и мај	Разредне старешине руководиоци професионалном оријентацијом и стручни сарадници

19. ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈА, ИЗЛЕТА, НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Ученичке екскурзије, као један од облика ваннаставних активности, имају за циљ да се теоријски обрађени наставни садржаји из појединих предмета и осталих ваннаставних активности повежу са праксом у природи и друштву.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе

Задаци екскурзије су: проучавање објекта и феномена у природи; уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и еколошке навике; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, као и позитивним социјалним односима

Екскурзије

(1 до 2 дана годишње)

Задаци екскурзије су:

1. упознавање културно - историјских знаменитости;
2. развијање код ученика смисла за лепо и љубав према природи;
3. проширивање и обogaћивање знања и буђење интересовања за новим садржајима;
4. неговање другарства, колективног духа и солидарности.

Екскурзије ће се организовати за ученике свих одељења од првог до седмог разреда у трајању од једног дана, а за ученике осмог разреда дводневна екскурзија.

У одређивању дестинација, одабиру туристичке организације и финансирању ученичких екскурзија учествују родитељи. Школа ће водити рачуна о правилној примени Правилника о времену и организацији ђачких екскурзија.

Ученичке екскурзије, као један од облика ваннаставних активности, имају за циљ да се теоријски обрађени наставни садржаји из појединих предмета и осталих ваннаставних активности повежу са праксом у природи и друштву.

Настава у природи

(до 7 дана годишње)

Циљ организовања наставе у природи јесте остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из наставног плана и програма основне школе, у климатски погодном месту из образовно-васпитних, здравствено-рекреативних и др. разлога.

Задаци и садржаји наставе у природи остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег плана рада школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су:

- проучавање објеката и феномена у природи,
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивних односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватања значаја здравља и здравих стилова живота;

Настава у природи организује се за ученике од првог до четвртог разреда у трајању од 7 дана, уз претходну писмену сагласност родитеља за најмање 2/3 (две трећине) ученика одељења.

Студијско путовање

Школа планира организовање студијског путовања за ученике у циљу учења језика и упознавања културе, сарадње у оквиру пројеката и других облика образовно-васпитног рада, а које се изводи уз претходно прибављену сагласност надлежне Школске управе.

20. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

ЦИЉЕВИ

- Реализујући програм рада прилагођен наставним плановима и програмима, школски библиотекар, својим стручним ангажовањем, доприносиће остваривању и унапређивању образовно - васпитног рада у школи и остваривању наставног процеса.

- Програмом рада школски библиотекар обухватиће задатке и послове из области образовања и васпитања, као и оне послове из домена библиотечно-информационих и културних и уметничких аспеката образовања.
- Подстицаће промовисање читања и самосталност ученика у учењу; даваће свој пун допринос развоју информационе писмености (медијске и информатичке) за ученике и наставнике.
- Оствариваће сарадњу и заједнички планирати активности наставника, школског библиотекара и локалне самоуправе, промовисање рада библиотеке на Интернет страници школе ради боље комуникације са корисницима.
- У расположивим оквирима, обезбеђиваће електронске изворе и приступ ка њима, како би ученици овладали вештинама налажења и критичког процењивања датих информација и усвајали навику перманентног учења током читавог живота.

ЗАДАЦИ

- Развијање и неговање навике читања и коришћења ресурса библиотеке код ученика и наставника.
- Развијање и промовисање правилне употребе свих облика извора информација.
- Стварање услова за интердисциплинарни приступ настави и електронском учењу.
- Мотивисање за учење и подстицање на оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота.
- Сарадња са наставницима, ученицима и њиховим родитељима, као и представницима локалне средине, другим школским библиотекама и установама културе.
- Праћење и подстицање развоја ученика у индивидуалним способностима и њиховим склоностима ка интелектуалном, емоционално-социјалном и сваком другом, као и професионалном развоју.
- Пружање помоћи обдареним ученицима при налажењу и избору одговарајуће литературе, а посебно ученицима који имају тешкоће у учењу и раду, али и оним ученицима који живе у тежим социјалним приликама, сарађујући са њиховим родитељима и релевантним институцијама.
- Стварање услова за што непосреднији и једноставнији приступ библиотечној колекцији, расположивим изворима информација, и развијање индивидуалне стваралачке способности и креативности код ученика.
- Обезбеђивање приступа програмима који раде на развијању информационе писмености, како би се корисници оспособили за проналажење, анализирање, примену и саопштавање информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија.
- Припремање и реализовање библиотечног програма намењеног ученицима са посебним потребама и посебним способностима у сарадњи са наставницима, психологом и педагогом у школи.
- Обрада, инвентарисање, сигнирање, каталогизација, класификација библиотечке грађе и други послови (и аутоматизација стручних послова ако се стекну услови).
- Коришћење савремених облика и метода рада са ученицима.
- Заштита и чување библиотечке грађе и периодична ревизија фонда.

ПЛАН РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Септембар:

- Упознавање ученика са школском библиотеком и њеним радом.
- Учлањивање корисника и издавање књига.
- Формирање библиотечке секције.
- Упознати ученике првог разреда са радом библиотеке и пословима библиотекара.
- Планирање набавке новог књижног фонда.
- Обележавање међународног дана писмености (8. септембар).
- Обележавање Европског дана језика (26. септембар) у сарадњи са активом наставника страних језика.
- Редовно издавање књига и вођење одговарајуће евиденције.

Октобар:

- Обележавање Дечје недеље.
- Планирање набавке потребне литературе и публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике.
- Договор о сарадњи са општинском библиотеком.
- Издавање књига и упис нових чланова.
- Сарадња са наставницима, сарадницима и директором школе.
- Обрада библиотечке грађе.

Новембар:

- Обележавање међународног дана детета (20. новембар).
- Обрада библиотечке грађе.
- Редовно издавање књига и вођење одговарајуће евиденције.
- Промоција рада школске библиотеке путем сајта школе.

Децембар:

- Обележавање Дана библиотекара Србије (14. децембар). Радионица за ученике: „Моја идеална библиотека“. Предлози ученика за унапређивање рада библиотеке.
- Креативна радионица поводом новогодишњих празника.
- Обрада библиотечке грађе.
- Редовно издавање књига и вођење одговарајуће евиденције.

Јануар:

- Организовање активности у циљу промоције читалачких навика.
- Обрада библиотечке грађе.
- Обележавање школске славе Свети Сава.
- Редовно издавање књига и вођење одговарајуће евиденције.
- Извештај о раду библиотеке током првог полугодишта.

Фебруар:

- Обележавање Међународног дана матерњег језика (21. фебруар).
- Обележавање Националног дана књиге (28. фебруар).
- Рад на популаризацији и развијању читалачких интереса код ученика.
- Редовно издавање књига и вођење одговарајуће евиденције.
- Рад на сређивању оштећених књига.

Март:

- Обележавање Светског дана поезије (21. март).
- Редовно издавање књига и вођење одговарајуће евиденције.
- Обрада библиотечке грађе.
- Промоција рада школске библиотеке путем сајта школе.

Април:

- Обележавање Међународног дана дечје књиге (2. април).
- Обележавање Светског дана књиге и ауторских права (23. април).
- Часови у библиотеци – у сарадњи са наставницима.
- Редовно издавање књига и вођење одговарајуће евиденције.
- Обрада библиотечке грађе.

Мај:

- Радионице на тему професионалне оријентације за ученике 8. разреда.
- Пројекције филмова у договору са наставницима.
- Куповина актуелних наслова за школску библиотеку.
- Куповина књига за награђене ученике.
- Редовно издавање књига и вођење одговарајуће евиденције.
- Обрада библиотечке грађе.

Јун:

- Уређење библиотечног простора и фонда.
- У сарадњи са одељењским старешином ученике обавестити о задужењима и неопходности враћања позајмљених књига и литературе пре краја школске године.
- Анализа потреба за литературом, периодичним публикацијама за ученике, наставнике и стручне сараднике.
- Извештај о раду школске библиотеке.

Август:

- Припрема и израда годишњег и месечних планова за следећу школску годину.
- Сређивање књижног фонда, утврђивање стања књига у библиотеци и заштита оштећене библиотечке грађе.
- Ревизија библиотечке грађе.
- Техничке и организационе припреме за почетак нове школске године.
- Просторно уређење школске библиотеке

21. ШКОЛСКО РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ

Развојни план установе је стратешки план развоја који садржи приоритете у остваривању образовно-васпитног рада, план и носиоце активности, критеријуме и мерила за вредновање планираних активности и друга питања од значаја за развој установе.

Развојни план установе доноси се на основу извештаја о самовредновању и извештаја о спољашњем вредновању.

На основу анализе резултата самовредновање као и целокупног рада школе, Стручни актив за развојно планирање је израдио Школски развојни план, где је посебан значај стављен на промене у области : **ЕТОС**.

За ову област одређени су циљеви и задаци као и активности које обухватају све актере у школском животу.

Општи циљеви:

1. Јачање добрих међуљудских односа и међусобног уважавања на свим нивоима
2. Промовисање и подржавање рада ученика и наставника
3. Доследно функционисање система заштите од насиља и јачање безбедности унутар школе
4. Развој и унапређивање сарадње на свим нивоима
5. Развијање школе као центра иновација и васпитно - образовне изузетности.
6. Анализа остварених задатака и доношење акционог плана кроз самовредновање области - Етос.

22.ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Правилником о безбедности и здрављу на раду се у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду уређује спровођење безбедности и здравља на раду запослених у гимназији, у циљу стварања безбедних услова рада, заштите живота, здравља и радне способности запослених.

Право на безбедност и здравље на раду имају и друга лица која учествују у радном процесу, а нису у радном односу код послодавца, као и лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова код послодавца, ако је послодавац о њиховом присуству обавештен.

Школа је дужна да спроводи мере безбедности и здравља на раду у виду:

- Превентивног и периодичног прегледа и испитивања опреме за рад
- Испитивања услова радне околине
- Доношења акта о процени ризика
- Оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад
- Вођења евиденција везаних за повреде на раду
- Осигурања запослених од повреда на раду

Запослени у школи су дужни да:

- ✓ Поштују и примењују мере које се тичу спречавања и ширења епидемије
- ✓ поштују прописе о безбедности и здрављу на раду
- ✓ обавесте Послодавца о свакој врсти потенцијалне опасности која би могла да утиче на безбедност и здравље на раду
- ✓ наменски користе средства и опрему личне заштите
- ✓ подвргну се провери да ли су под утицајем алкохола или других опојних средстава по налогу лица за безбедност и здравље на раду
- ✓ истакну своје здравствене недостатке приликом ступања на рад
- ✓ учествују у пружању прве помоћи приликом повреде на раду

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа обезбеђује се ученицима право на заштиту и безбедност и то:

- ✓ у школској згради и школском дворишту,
- ✓ на путу између куће и школе,
- ✓ ван школске зграде и школског дворишта – за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује школа.

Одељењски старешина и предметни наставници су у обавези да у свакодневном контакту са ученицима, а нарочито на часовима одељењске заједнице и одељењског старешине, ученике упознају са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности које организује школа, као и са начином понашања којим би се те опасности могле избећи или отклонити.

Школа сарађује са државним органима, органима општине и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровеђења мера утврђених овим правилником

23. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Да би постигли одговарајуће ефекте у образовном процесу веома је важно пратити остваривање Школског програма. Праћење остваривања је континуирани задатак који је обухваћен процесом *самовредновања* рада школе.

У процесу праћења остваривања школског програма укључићемо следеће елементе:

Садржај праћења остваривања школског програма:

- постигнућа ученика
- оствареност постављених исхода и циљева
- усклађеност постигнутих исхода са садржајима, наставним методама и активностима наставника и ученика
- фактори који отежавају и који олакшавају реализацију планираног.

Начини праћења остваривања школског програма

- различите методе и технике оцењивања
- диференцирање различитих нивоа постигнућа ученика
- мерење постигнућа ученика
- мерење задовољства ученика и наставника у раду.

Инструменти за праћење:

- тестови
- анкете
- скале процене
- извештаји
- радови ученика
- припреме наставника.

Временска динамика:

континуирано у току школске године, класификациони периоди.

Праћење остваривања Школског програма јесте вид самоевалуације и спроводиће се по принципима самовредновања, са циљем увиђања пропуста у образовном процесу и предлагањем активности за њихово превазилажење, као и потенцирања позитивних искустава, а све у циљу постизања одговарајућег квалитета наставе.

24. УНАПРЕЂЕЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм као јединствени документ школе, обезбеђује реализацију, циљева и задатака обавезног образовања.

Концепција програма јесте да се кроз предмете који се реализују у школи, постигну постављени циљеви и задаци.

Школски програм представља значајан документ кроз који се реализује део *Школског развојног плана* и чини основу за постизање циљева и задатака. Његове основе могу послужити да на креативан и флексибилан начин, уважавајући различитост ученика и њихових перспектива, обезбедимо квалитетну наставу за све ученике.

Циљ нам је да унапређивање сваког сегмента школског програма, буде наш стални и дугорочни задатак. Реализацијом Школског програма и нашом улогом у том процесу, истовремено развијамо сопствену професионалну компетенцију и градимо школу по мери свих актера васпитно – образовног процеса.

У изради Школског програма ангажован је тим за развој Школског програма који у сарадњи са свим наставницима доприноси унапређивању овог документа.

Дебељача
28.06.2024. године

Председник Школског одбора
Тот Хорват Андреа

Директор школе: Кристина Видрач